

Voortgang MasterPlan Kaden

Inleiding

Vanuit de opgave MasterPlan Kaden is in de afgelopen 20 jaar hard gewerkt om de boezemkaden op veilige hoogte te brengen. Met enige regelmaat is de actuele stand van zaken gerapporteerd aan het algemeen bestuur. Tijdens de voorbereiding van de (deel-)projecten is zoveel mogelijk gezocht naar het synergievoordeel om de opgaven te combineren met andere opgaven binnen het waterschap. Budgetten uit het MasterPlan Kaden zijn samengevoegd met andere budgetten tot een totaal projectbudget dat ter besluitvorming aan het algemeen bestuur is voorgelegd. De voorliggende rapportage geeft de huidige stand van zaken weer rondom de opgave zoals deze in het MasterPlan Kaden in 2004 door het bestuur is vastgesteld.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

In 2004 is het MasterPlan Kaden opgesteld. Hierin is een beeld gegeven van de huidige staat van de boezemkaden, hoeveel geld er de komende jaren met kadeverbetering is gemoeid en op welke wijze en volgorde (urgentie) de kadeverbetering moet worden aangepakt. Hierbij gaat het om het op veilige hoogte brengen van de kaden op basis van de in 2004 geldende normering. In deze normering is stabiliteit niet meegenomen. Het bestuur heeft hiervoor € 88,8 miljoen beschikbaar gesteld. Met ingang van 2007, bij de invulling van het bestuursakkoord, is besloten het krediet met 25% te verlagen tot een beschikbaar krediet van € 66,7 miljoen.

Bij de start van MasterPlan Kaden werd ervan uitgegaan dat totaal 186 kilometer kaden door het waterschap moest worden opgehoogd. Bij het opstellen van de watersysteemplannen (in 2009) is opnieuw geïventariseerd en waren er in totaal 230 kilometer kaden niet op hoogte, waarvan ruim 40 kilometer kon worden veiliggesteld door het plaatsen van afsluitingen.

In de afgelopen jaren is een groot aantal boezemkaden opgehoogd of is er een afsluitvoorziening getroffen om het achterliggende gebied veilig te stellen. Jaarlijks zijn in de bestuurlijke rapportages de vorderingen van de diverse projecten verantwoord. Ook is de provincie Groningen, in het kader van hun toezichthoudende taak, jaarlijks op de hoogte gehouden van de voortgang van de werkzaamheden. Naar aanleiding van de hoogwatersituatie in januari 2012 is gebleken dat het Waterschap Hunze en Aa's de goede keuzes heeft gemaakt door het ophogen van kaden en het inrichten van (nood) bergingsgebieden.

Huidige situatie (voorjaar 2024)

De opgave van het MasterPlan Kaden is de afgelopen jaren nagenoeg volledig afgerond. Door samenwerking met andere partijen en belanghebbenden, door werkzaamheden slim te combineren en door gebruik te maken van nieuwe contractvormen is ongeveer 218 kilometer van de totale opgave van 230 kilometer kaden gerealiseerd. Op dit moment ligt er nog een opgave van 12 kilometer. De verwachting is dat alle trajecten op korte termijn gereed zijn.

Voornaamste opgaves bevinden langs het afwateringskanaal Steendam – Tjuchem, langs de Hunze en het Noord-Willemskanaal. Deze projecten kenmerken zich door de betrokkenheid van veel stakeholders en het combineren van meerdere opgaven tot één project. Het project Steendam-Tjuchem is in 2023 afgerond. De projecten langs de Hunze en Noord-Willemskanaal lopen nog.

In tabel 1 staan de resttrajecten weergegeven.

Voortgang MasterPlan Kaden

Tabel 1: Resttrajecten MasterPlan Kaden		Update voorjaar 2024	Rest (meter)
Trajecten	Onderdeel	Stand van zaken	
Delfzijl	Eemskanaal	Op 1 plek moeten nog werkzaamheden verricht worden. Hierover zijn afspraken gemaakt met Groningen Seaports; zij voeren uit.	270
Duurswold	Afwateringskanaal Steendam – Tjuchem zuidzijde	Dit project is in 2023 afgerond.	0
Noord-Willemskanaal (in provincie Groningen)	Vanaf de Meerwegbrug tot aan de provinciegrens met Drenthe (wordt uitgevoerd binnen een project van de provincie Groningen)	Oostoever van Meerwegbrug tot aan de Drentsche Aa: ligt nu grotendeels met tijdelijke overhoogte vanwege voorbelasting voor een aan te leggen fietspad. Afronding in 2024/25.	2800
		Voor de oostoever, van Drentsche Aa tot de provinciegrens (in combinatie met realisatie NVO) is door het AB een projectplan Waterwet vastgesteld. Uitvoering vindt plaats in 2024.	600
Noord-Willemskanaal (in provincie Drenthe)	Vanaf de provinciegrens tot de brug in de weg Glimmen-De Punt (Groningerstraat) oost en westzijde	Voor de verbetering van deze kaden (in combinatie met realisatie NVO en doorfietsroute) is door het AB een projectplan Waterwet vastgesteld. Uitvoering vindt plaats in 2024.	2600
Hunze	Tussenwater Zuid tussen Knijpe en Annermoeras	De kade is inmiddels op hoogte, maar er is onvoldoende ruimte voor het MPK profiel. De waterkering wordt tzt in Beekherstel en NNN project Tussenwater Zuid verplaatst.	3700
		Het gedeelte in het gebied Boonspolder en Spijkerboor is eind 2023 aanbesteed. In de periode januari-maart 2024 is de nieuwe kadekern aangebracht. Wanneer dat voldoende is gezet zal de kade worden afgewerkt. Eind 2024 is de afronding.	1000
Hunze	Zuidlaardermeer zuidzijde	Vorbereiding is afgerond en loopt mee in natuur- en beekherstelproject Noordma. Het doorlopen van diverse procedures kost veel tijd. De werkzaamheden zijn aanbesteed. Medio mei 2024 is de start van de werkzaamheden gepland.	650
		Totaal restant	11.620m

Voortgang MasterPlan Kaden

Risico's en kansen

Bij de project-startup van de deelprojecten worden kansen en risico's geïdentificeerd waarbij beheersmaatregelen in beeld gebracht worden en gedurende de uitvoering van het project gemonitord. Kansen worden vooral gezocht in het combineren van de werkzaamheden met andere opgaven binnen het waterschap maar ook met opgaven van andere partijen. De afgelopen jaren zijn hiervoor veel kansen benut. De restopgave bestaat uit "lastige" trajecten. Het is niet voor niets dat deze trajecten nog moeten worden afgerond. Combineren met andere werkzaamheden of opgaven van andere partijen is intensief en vergt een lange adem. In 2020 en 2021 heeft Corona in een aantal gevallen tot een langere doorlooptijd geleid vanwege het ontbreken van fysiek overleg. Veel resttrajecten zijn in 2022 afgerond. Voor een paar projecten loopt het werk langer door (zie tabel 1).

Extern betrokkenen/extern overleg

Jaarlijks rapporteren wij de provincie Groningen over de stand van zaken. Daarnaast werken we zowel met provincies, gemeenten, Groningen Seaports (GSP) en verschillende aanliggende bedrijven samen om de deelprojecten zo efficiënt en tegen de laagst mogelijke kosten uit te voeren.

Financiën

Bij het opstellen van het MasterPlan Kaden in 2004 is een indicatieve kostenraming opgesteld van € 88,8 miljoen. Daarbij is uitgegaan van een onzekerheidsmarge van 25% (of wel een hardheidstatus van 75%) omdat projecten nog nader in detail moeten worden uitgewerkt. In het bestuursakkoord voor de bestuursperiode 2005-2009 is vastgelegd dat, met ingang van 2007, het project wordt uitgevoerd voor 75% van de begrote kosten wat neerkomt op een beschikbaar krediet van € 66,7 miljoen. Met ingang van 2015 is besloten de uren voor inzet van de medewerkers van het team projecten niet meer ten laste van de investeringsbudgetten te laten vallen. Hiervoor is op het budget van het Masterplan een correctie toegepast van € 1.318.900,- waardoor het budget uitkomt op € 65.373.653,-. Door het combineren van maatregelen uit het MasterPlan Kaden met andere opgaven binnen het waterschap is er de afgelopen jaren totaal € 4.054.299,- uit het budget van het Masterplan middels een bestuursbesluit overgeheveld naar andere projectbudgetten. Daarnaast is het budget vanuit de regeling exceptionele prijsstijgingen in totaal met € 455.000,- verhoogd, waardoor het formele budget van het Masterplan vastgesteld is op € 61.774.354,-.

De uitgaven en aangegane verplichtingen tot en met 2023 zijn € 51.776.000,-. Het restantkrediet bedraagt € 9.998.000,-.

Communicatie

Wanneer het laatste traject van MasterPlan Kaden is afgerond zal worden stilgestaan bij dit heugelijke feit.

Uitvoering/tijdspad

De resterende opgaves kosten veel doorlooptijd en worden in 2024 verder opgepakt waarbij gestreefd wordt naar een afronding en oplevering in 2025.

Evaluatie

Na de afronding van alle trajecten wordt het MasterPlan Kaden geëvalueerd op met name het procesverloop.